

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

נויר ו-יב | פרשת בשלח | גליון מס' 159

דף ו: א

כפי שיעור שיעור ראשו קיבל עליו, לכן אחר כל ל' יום מגלח ומביא קרבנותיו.

ובדעת רבי חקר המשנה למלך (פ"ג מהל' נזירות הי"ח) האם דינו ככל נזיר לעולם שמיקל אחת ל"ב חודש, או דכי אמרינן דנזיר עולם מיקל, היינו דוקא היכי דלא נתן קצבה ואמר לעולם או כל ימי חייו, אבל היכי שנתן קצבה כשער ראשו וכדו', אף שהוא מרובה מכל ימי חייו, תו אין לזה הקולא של נזיר עולם, ואינו מגלח בי"ב חודש.

והביא מפירוש המשניות להרמב"ם כאן שכתב מפורש בדברי רבי שדינו כדין נזיר עולם, ומגלח אחת ל"ב חודש. וכתב המשגל"מ שכן משמע בסוגיא דלעיל (ז' ע"א) דמדמה אומר הריני נזיר כשער ראשי לאומר הריני נזיר כל ימי חייו, א"כ דין אחד להם שמגלח א' ל"ב חודש.

בהגהות רעק"א שעל הרמב"ם כ' דמסוגיא דהכא גופי' מוכח כן בדעת רבי, דקאמר ר' יוחנן אפילו תימא רבי יהודה התם לא נחית לנזירות כו', ומסיק דסבר כרבי דהוא נזירות אריכתא. ולכאן יש להקשות דכיון דקאמר דס"ל כרבי, ממילא א"צ לחילוק זה דלא נחית לנזירות, דהא י"ל בפשיטות דלרבי אין ספקו חמור מודאו, דהא בודאי מלא חרדל ג"כ אין לו היתר לעולם ביין וגילוח, אלא ע"כ דס"ל לרבי דבמלא חרדל דינו כנזיר עולם, שהוא מגלח אחת ל"ב חודש, ובספיקו חמור הוא מודאו שא"י להתגלח.

דף ה. א

הריני נזיר כשער ראשי כו' ה"ז נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום- היינו שקיבל עליו נזירות כמנין שער ראשו, ובכללות נזירות הראשון מגלח ומביא קרבנותיו ותיכף חל עליו נזירות השני' וכן הלאה, עיין בתוס' וברמב"ם (פ"ג הי"ח).

ותמה במנחת חינוך דברמב"ם (פ"ח ה"ו) מבואר שהנזיר כיון שנזרק עליו אחד מן הדמים מותר לו לשתות יין, והתגלחת אינה מעכבת. ומבואר עוד ברמב"ם (פ"ח ה"ב) דתגלחתו הוא אחר שהקריבו קרבן השלמים שהוא הקרבן האחרון, (ובדיעבד יכול להתגלח כבר אחרי שחיתת הקרבן הראשון). וא"כ תיקשי כיון שאם נזרק א'

שומעני מיעוט ימים שנים, ת"ל קדוש יהי גדל פרע, אין גידול שער פחות משלושים וכו'- המנחת חנוך (מצוה קמט) כתב דאפשר להסתפק לענין איסור גדל פרע בכהנים אם גם יום ל' הוא כבר בכלל האיסור, וכתב דנראה דכיון דלענין נזיר יצא ביום הל' ואמרינן מקצת יום ככולו, א"כ בודאי הוי בכלל גדל פרע, אמנם בליל ל' עדיין אינו בכלל גדל פרע. מיהו סיים שם, דברש"י סנהדרין (פג א) משמע, דביום הל' עדיין אינו בכלל פורע לענין כהנים.

דף ז. א

הריני נזיר כו' אפילו אלף שנים כו' אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם כו' שאני שערות בדלות זו מזו- הגאון מקווי'גלוב בארץ צבי (ח"ב סי' י"ד) כתב ליישב תמיה הנמוקי יוסף (ב"ק כ"ב ע"א) לר' יוחנן דס"ל אשו משום חציו, האך שרי להדליק נרות בערב שבת הא מדליק והולך כל השבת, ותירץ הארץ צבי, דשאני המדליק נרות בערב שבת דהזמן עדיין אינו בעולם. וכמש"כ תוס' דל"ש אטו משום חציו למ"ד נחש מעצמו מקיא, כיון שהארס עדיין אינו בעולם.

והגאון בעל חלקת יואב (שם בס"י ט"ו) השיג עליו דהרי מבואר הכא בסוגיין דזמן הוא חטיבה אחת, וא"כ באותו שעה שמדליק בערב שבת, הרי השבת ישנו בעולם, ושפיר י"ל אשו משום חציו.

הגאון מקווי'גלוב (שם סי' ט"ז) חזר ויישב את דבריו, דכי אמרינן הכא דזמן הוא חטיבה אחת רק כשאנו דנין על אלף יום מעכשיו, אבל כאן דדנין על מהות השבת, הרי עדיין לא הגיע השבת. וכמו דאמרינן הכא שאני שערות דמובדלות זו מזו, ה"נ הרי השבת מובדל מבחול בקידוש בהבדלה.

דף ז: א

הריני נזיר כשער ראשי כו' ה"ז נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לל' יום כו'- בטעמו של ת"ק ביארו בתוס' (ד"ה הריני) שהרבה נזירות

ממנה מספק, שאפשר ששמועה קרובה היא שנוהגת שבעה ושלישים, ובכה"ג י"ל ספק אבלות להחמיר, וע"ש שהביא עוד רא"י לסברא זו מתוס' ריש נדה.

אמנם למעשה מסיק שם השאג"א דאע"ג דבכל מקום שיש ספק אזלינן בתר חזקה דחזקת חיים עד השתא, מ"מ אבלות קיל טפי ולא אזלינן בה בתר חזקה להחמיר, דהא אפילו בד"נ אזלינן בתר רובא, ואילו גבי אבלות קיי"ל שכל ששיחה ל' יום באדם אין מתאבלים עליו, ואף על פי שרוב ולדות אינם נפלים, מ"מ כיון שיש מיעוט המצוי שהם נפלים א"צ להתאבל, וכמ"ש התוס' יבמות ל"ו: וה"נ לא אזלינן בתר חזקה וא"צ להתאבל. עכת"ד.

סוף דף ט. פ

וב"ש לטעמייהו דאמרי אין שאלה בהקדש וכיון דאין שאלה בהקדש אין שאלה בניירות - רש"י ותוס' פירשו, דניירות כהקדש משום דכתיב ביה קדש יהיה גדל פרע.

והרי"ט אלגזי (בכורות פ"ה אות מ"ב) טען, דלפירושים יוצא דלב"ש גם אין שאלה לתרומה דהא כתיב ביה וכל זר לא יאכל קדש. והקשה דא"כ לר"א דס"ל בערכין כ"ג. דאין שאלה בהקדש כב"ש א"כ הדין דגם אין שאלה בתרומה וחלה, ובפסחים (מ"ו ב) מבואר דיש שאלה בחלה לר"א, וכן הקשה בתוי"ט פסחים פ"ג. ולכאורה לא קשה דלקמן ל"ב: מבואר דלר"א יש גם שאלה לניירת, וע"כ דלא ס"ל לגמרי כב"ש. וע' בטו"א חגיגה (י).

וכתב הרי"ט אלגזי (וכ"כ הבאר יצחק יו"ד סי' כז) דלולא דברי הראשונים היה נראה לפרש, דטעמא דב"ש דס"ל דאין בניירות הוא משום חיוב קרבנות שתלויים בניירות שהם הקדש. (ע' תוס' לקמן י"א. ד"ה דהוי מתנה, והשטמ"ק הוסיף על דבריהם שם דעיקר הניירות משום הקרבנות הוא וע"כ איקרי איתא בשליחות, ודו"ק א) וע' בתורת הניזיר ספ"א שהשיג על הרי"ט אלגזי וחילק בין תרומה לניירות.

וב"ש לטעמייהו דאמרי אין שאלה בהקדש וכיון - תוס' מבאר את הטעם של ב"ש לפי הגמרא לקמן (לא ע"א) שם ב"ש סוברים הקדש בטעם נדר הוא הקדש ולכן גם שאלה לא מועילה כי שאלה הוי גדר של נדר בטעות (יעוין תוד"ה אין).

לפ"ז עולה מסוגיין, שדבר שחל בטעות, כגון הקדש גם השאלה שלא מועילה בו, לא מועילה אפילו תוך כדי דיבור. שהרי כאן אמר ניזיר ותוך כדי דיבור אמר מגורגרות וכ"ו.

והקשה בקצות החושן (סי' רנב) מסוגיא בב"ק (דף ע"ג ע"ב) דמבואר שם, שאפשר לחזור תוך כדי דיבור בתמורה, לכו"ע. והלא תמורה חלה בטעות. ומשמע מסוגיין שעל דבר שחל בטעות אפי' תוך כדי דיבור לא מועיל שאלה וחזרה.

מן הדמים הותר לשתות ביין, א"כ כבר פקע הניירות, והכא שקיבל עליו ניירות אחרי ניירות, חל מיד עליו ניירות השני, ואיך הוא יכול להתגלח, הא כבר חל עליו הניירות השני מיד שנזרק על הדם של קרבן הראשון, ואילו התגלחת מצוה הוא אחרי הקרבן השלישי כנ"ל. ואין עשה דתגלחתו דוחה ל"ת דאיסור גילוח דניזיר. ודוחק לומר דבכה"ג הרי הוא מתגלח אחרי שחיטת הקרבן הראשון דבדיעבד מהני וכנ"ל, דא"כ הו"ל לפרושי דין זה.

ותירץ בחזון איש (נשים קל"ח סק"ו) דהמקבל עליו ניירות עולם וכדו', דעתו הוא שלא יחול עליו ניירות השני עד שיגמר כל דיני הניירות הראשונה, ולפ"ז כל זמן שלא קיים מצות גילוח מניירות הראשונה שפיר מגלח, דעדיין לא חלה עליו ניירות השני. אלא שתמה דא"כ דעדיין לא חל עליו ניירות השני עד שיתגלח מניירות הראשונה, נמצא שאחרי שנזרק הדם עד שיקיים מצות גילוח הותרה לו לשתות יין ולהטמא למתים, דאחרי שנזרק עליו א' מן הדמים הותר לשתות יין, ע"ש.

התם לא נחית לי' לניירות הכא נחית לי' לניירות - הט"ז יו"ד (סי' שצ"ז ס"ק ב') האריך בדין ספק שמועה רחוקה או קרובה אם צריך להתאבל שבעה ושלישים, ומביא שם שמהר"ם מינץ ומהריב"ל הביאו רא"י מוגיטין (כ"ח ע"ב) המביא גט ממדינת הים והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא קיים, ולכן גם בג"ד יש להחמיר להתאבל כדין שמועה קרובה דהעמיד על חזקתו ואמרי' השתא הוא דמת.

והט"ז כתב לחלק דבהניחו בחזקת חי אמרי' אכתי חי הוא משום החזקת חי כ"ז שלא ידעין בכרור שמת, אבל כשנתברר שמת ואין החזקה אלא לענין שנאמר השתא הוא דמת, זה ל"א כיון שכל אדם חי עומד למות, ממילא עכשיו כשכבר מות אמרי' מעיקרא כבר מת כיון שהי' עומד לכך. וע"ש שהאריך וכתב שיש לזה ראיות ברורות ופסק הלכה למעשה שאין להתאבל מספק מכח החזקה ובפרט אחר היסוד הגדול שקבעו חז"ל שהולכים באבל להקל יותר משאר מילי דרבנן ע"ש.

ובתשובות שאגת ארי' (שו"ת החדשות שאלה י) האריך לדחות ראיות הט"ז וכתב שהביא רא"י מהמשנה הריני ניזיר מלא הבית או מלא הקופה ואמר סתם נזרתי רואים את הקופה כאילו היא מלאה חרדל והוא ניזיר כל ימיו ואמר רבי יוחנן שאפי' לר' יהודה דמיקל בניירות, וא"כ י"ל שנראה כאילו מלאה קישואין ודילועין ותהוי לי' תקנתא, שאני הכא דנחית מיהא לניירות, ומ"ה חיישינן לשמא ניירות חרדל קבל עליו, וה"נ אף דקיי"ל ספק אבלות להקל, ה"מ דלא נחית לאבלות כלל, כגון בנפל שלא שהה ל' יום דהוי ספק, ואינו מתאבל עליו כלל, אבל הכא הרי ממנ"פ נחית לאבלות, שאפי' אם היא שמועה רחוקה חיוב הוא להתאבל מקצת היום ככולו, בכל דיני אבלות, והואיל ועכ"פ נחית לאבלות, א"א לו להסתלק

וי"ל בזה, דהנה האחרונים חקרו (ראה באחיעזר סי' כ"ה אות ח') מדוע מועילה חזרה תוך כדי דיבור, צד א' - החזרה הוי גדר של טעות ואם חזר תוך כדי דיבור התברר שטעה. אבל אם אינו חוזר בו תוך כדי דיבור הוברר שהדיבור הראשון שריר וקיים. צד ב' - אפשר לחזור תוך כדי דיבור, כי במשך זמן קצר זה הדיבור (או המעשה) לא נגמר. (עיין דברי יחזקאל סי' כ"ז).

ולפי"ז תירץ האחיעזר הנ"ל שבחקירה זו נחלקו הסוגיות. סוגיתנו סוברת כצד א' בחקירה הנ"ל. שחזרה בתוך כדי דיבור הוי גדר של טעות. ולכן לב"ש שהקדש בטעות הוי הקדש לא מועיל גם תוך כדי דיבור. ואילו הסוגיא בב"ק סוברת כצד ב' בחקירה הנ"ל שהדיבור לא נגמר. לכן אפי' במקום שחל בטעות מועיל חזרה תוך כדי דיבור.

בנתיבות המשפט (מובא בספר תורת הנזיר להגר"י הוטנר) מתרין, שמה שתמורה חלה בטעות, זה אם חוזר בו לגמרי ולא רצה כלל שהדבר יחול. אבל אם משנה מעולה לשלמים (כמו הסוגיא בב"ק) שם תמורה לא חלה בטעות ועל זה מועיל חזרה תוך כדי דיבור.

דף י. ס

אמר, אמרה פרה זו, הריני נזירה אם עומדת אני, אומר הדלת הוזה הריני נזירה אם נפתח אני, ב"ש אומרים נזיר וב"ה אומרים אינו נזיר - בספר מבשר צדק פרשת מקץ כותב: כאשר ישראל חוטאים המה נקראים "פרה סוררה" (הושע, ד, טז). ואמרו חז"ל באיכה רבה בסוף - יש וויכוח בין הקדוש ברוך הוא לישראל, הקבה טוען "שובו אלי ואשובה אליכם", ואילו ישראל טוענים "השיבנו ה' אליך ונשובה".

וזהו שאמרו "אמרה פרה" זו כנסת ישראל כשהיא בגלות כפרה סוררה, "הריני נזירה" ומופרשת ממך בגלות המר, ובכל זאת "עומדת אני" איתן שומרת תורה ומצוות ומתחזקת בעובדת ה', לכן "השיבנו ה' אליך". ומשיב לה הקדוש ברוך הוא "אומר הדלת הזה" הרי הדלת פתוחה לפניכם לעשות תשובה, ואם אינכם עושים תשובה, אתם גורמים "הריני נזיר" - שאהיה מובדל ומופרש מכם. "אם נפתח אני" - וכי אני צריך לפתוח לכם, לא כן אלא "שובי אלי".

זוהי המחלוקת בין בית שמאי ובית הלל. בית שמאי שהם מסיטרא דדינא סוברים נזיר - בית ישראל יהיה מופרש ממנו עד שיעשה תשובה. ובית הלל שהם מסטרא דחסד סוברים "אינו נזיר" - "השיבנו ה' אליך", וכן הלכה.

דף יא. ס

דהוה מתנה על מה שכתוב בתורה - בתוס' הקשו תיפוק ל' דנזירות א"א לקיים ע"י שליח, ואיתא בכתובות (ע"ד ע"א) דבכה"ג לא הוה דומיא דתנאי בני גד ובני ראובן - ותירצו שכיון שאחרים יכולים להביא קרבנות תחתיו, מיקרי אפשר לקיים ע"י שליח.

אמנם בשטמ"ק כאן הביא מרבינו עזריאל שתירץ דכי אמרינן דבעינן בתנאי דומיא דבני גד ובני ראובן, היינו דוקא בתנאי דבא לבטל מעשה, והוא חידוש משום דבעלמא לא אתי דיבור ומבטל מעשה, ולזה בעינן שיהי התנאי דומיא דבני גד ובני ראובן, אבל בדיבור בעלמא כמו נזירות יכול להטיל תנאי מסברא, ולא בעינן שיהי דומיא דבני גד ובני ראובן.

בשו"ת הגרעק"א (ח"א סי' מ"ח) למד מזה דלדעת רבינו עזריאל ה"ה לענין הפרת נדרים יכול להטיל תנאי, דהא אינו אלא דיבור בעלמא, אבל לדעת התוספת שחולקים על רבינו עזריאל, כיון דאינו יכול להפר ע"י שליח, ממילא ה"נ אינו יכול להטיל תנאי בהפרתו, דאינו דומיא דבני גד ובני ראובן.

ע"ש עוד בשו"ת הגרעק"א (שם) דתמה על תירוצו של התוספת, דמה יענו להא דאיתא בנדרים (ע"ט ע"א) קונם רחיצה לעולם עלי אם ארחץ, הרי דמהני תנאי בנדרים, והא נדרים בודאי א"א לידור ע"י שליח, ומ"מ מהני בי' תנאי, ול"ש כאן תירוצו של התוס'. ובשלמא לפי רבינו עזריאל ניחא דדיבור כמו נדר והפרה ונזירות לב' דיני תנאים. משא"כ לדעת התוס' צ"ע.

ועיין בחזון איש אבן העזר (סי' נ"ו סק"ג) מש"כ ביישוב קושיות הגרעק"א, ומש"כ עוד שם בביאור תירוצו של התוספת כאן.

דף יא: ס

ואב"א בנדרים אונסין קא מיפלגי וכו' רבנן סברי כשמואל וכו' - בשו"ת מחזה אברהם (ח"ב יו"ד סי' ל"א ס"ק ג') נשאל באיש אחד ירא ד' אשר זה אינו שנים שהי' טובע עצמו בנהר והי' כפתע בינו לבין המות ר"ל, והשי"ת עשה לו נס שנזדמן שם עכו"ם שהציל אותו והוציאו מן הנהר וממש הצילו ממות לחיים, ומרוב שמחתו ונתינת תודתו לד' הטוב אשר עשה לו נס כזה, אמר אז בפני כמה אנשים שמקבל על עצמו בנדר שלא יכתוב שום מכתב דייטש קודם התפלה, (כי פרנסתו הוא מכתבת דייטש כי הוא ווינקעל - שרייבער) ויאמר תהלים בכל יום, וגם ילמוד החק לכל יום הכל קודם התפלה, וגם מחויב ליתן חומש לעניים מכל מה שירויח בכל יום, כ"ז קיבל עליו בנדר.

וכעת דחיקא ל' שעתא מאד וא"א לו לקיים נדרו לחלק חומש ממה שמרוויח, כי כל מה שמרוויח אינו מספיק לו כדי צרכו ופרנסתו ואין לו ממה להמציא טרף לביתו ואשתו חולנית ואיזו בניס ג"כ נעדרו אצלו ר"ל, ומאז מתירא פן ח"ו יכשל בעון נדרים כמאמר חז"ל ר"ל. ע"כ בא לפני להתיר לו נדרו מהנתינת חומש הנ"ל, וגם על אמירת תהלים והחק קודם התפלה אומר שא"א לו לקיים כי תפלה בציבור עדיף, וא"א לו להמתין כ"כ בתפלתו, מלבד שחושש כי יעבור זמן ק"ש, גם הוצרך לעסוק בפרנסתו. ע"כ רוצה להתיר לו גם זה שיהי' רשאי לומר התהלים והחק כל היום, והעיקר אצלו להתיר לו הנתינת

חומש ואומר שאם יעזור לו השי"ת וירוויח לו העת בודאי יתן חומש כאשר אמר, אבל שלא יהי' עליו בנדר.

וכותב במחזה אברהם (שם): והנה נראה דאף בלא התרה אינו עובר על נדרו כ"ז שהוא עני וא"א לו לקיים כאשר קיבל עליו. ודמי להא דאיתא בסי' רל"ב (סעיף ט"ז) בשם תשובות הרא"ש, מי ששידך בתו ונדר לתת עמה כך מעות ונשבע ואח"כ נתקלקלו החובות שהיו חייבים לו, אם אין לו ממה לפרוע חובות כו' פטור, דאין לך אונס גדול מזה, דאדעתא דהכי לא נשבע, עיין בש"ך שם ס"ק מ"ב, וה"נ בנ"ד אם אינו מרוויח כדי פרנסתו בודאי אדעתא דהכי לא קבל עליו בנדר.

ועיין בתשובות חת"ס (סי' רכ"ח) שכתב דהרא"ש לא מטעם נדרי אונסין פטר לי' כיון דהעניות שכיחא ולא התנה, רק הטעם משום אנון סהדי והוי כאלו התנה בפירוש שאם יארע לו כך שפטור משבועתו ע"ש.

ויש רא"י לזה מש"ס דנזיר (די"א ע"ב) ואבע"א בנדרי אונסין קא מיפלגי כו' רבנן סברי כשמואל דא"צ שאלה לחכם. ופירשו התוס' שם בשם ר"ת דמתניתין מיירי שהאונס בא אחרי כן, כגון דבשעת הנזירות הי' בריא וחזק ויכול לחיות בלא יין ולבסוף החליש או בתחילה הי' עשיר ולא הי' צריך לטפל למתים ולבסוף העני, הרי דחשיב נדרי אונסין וא"צ התרה. (ועיין בתשובות רדב"ז סי' רצ"א הביאו הגאון רע"ק איגר בהגהותיו סי' רכ"ח סעיף י"ב, בנדר לצום לזמן ואח"כ נחלש ונעשה חולה אין פותחין דאלו ידע שיחלש מחמת התענית לא הי' נודר דאינו רגיל ושכיח ע"ש. ולפי המבואר כאן בתוס' נזיר הנ"ל כיון דבשעת הנדר הי' בריא וחזק ולבסוף החליש מותר בלא התרה כלל, ואפשר לחלק, והבן).

וראיתי בשטמ"ק שם שהקשה, דלא דמי לנדרי אונסין, דהתם אירע האונס קודם שחל הנדר, כגון הדירו חבירו שיאכל אצלו ועכבו איזו אונס שלא יכול לאכול אצלו, דלא חל הנדר, אבל הכא חל הנדר קודם האונס. ומפרש דמיירי שאמר הריני נזיר לזמן ידוע שאז יתחיל נזירותו וקודם הגעת הזמן אירע לו האונס ע"ש שהביא כן בשם הרא"ש. וא"כ אין רא"י מזה להיכי שהאונס בא אח"כ.

ארי"ח האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם - איתא בקדושת לוי (פ' חיי שרה) בטעם שרצו לבן ובתואל להרוג את אליעזר עבד אברהם, כי מבואר כאן שהשולח שליח לקדש אשה, הרי הוא אסור בכל הנשים שבעולם, לכן זה הי' עומק כוונת רשעתם, שיהרגו את אליעזר, וממילא יאסר יצחק בכל הנשים שבעולם.

וזה ביארו המפרשים מה דאיתא בהגש"פ "לבן ביקש לעקור את הכל", ואימתי ביקש לבן לעקור את כל כלל ישראל, והיינו כשביקש להניח רעל לפני אליעזר, וע"י שימות יאסר יצחק מלישא אשה, ותתבטל ח"ו הקמת כלל ישראל.

כ"ק אדמו"ר האמרי אמת ז"ל תמה דהא אברהם אבינו ע"ה אמר לאליעזר שיקח אשה לבנו ליצחק ממשפחתו דוקא, א"כ מהיכי תיתי יאסר בכל הנשים שבעולם.

והשיב דאדרבה זה הי' רשעות לבן, שרצה שיתחתן יצחק דוקא עם זרע כנען הארור, ולא עם משפחתו הברוכה והצנועה של אברהם שבחרן. וזה הכוונה במה שאומרים שלבן "ביקש לעקור את הכל" ודפח"ח.

❧ דף יב. ❧

מאי טעמא וכו' - בתוס' מבואר דהנותן גט ליבמתו שיחול לאחר יבום לא מהני משום דהוי דבר שלא בא לעולם. והקשה בגליון הש"ס דהא בידו ליבמה ולגרשה ובכה"ג ליכא חסרון דדבר שלא בא לעולם וע' שו"ת רעק"א סי' קמ"א בשולי המכתב.

ונראה ליישב ע"פ מש"כ הבית הלוי (ח"ב סי' מ"ט) בדבר שאינו שלו לא מהני בידו, כיון דמ"מ השתא לא הוה הוא הבעלים של החפץ, והיאך יחול מה שאומר עתה, דכי יקדיש את ביתו אמר רחמנא שלו דוקא.

וביאור דבריו נראה, דבפירות ערוגה מחוברין עיקר החסרון בחלות התרומה ולא במעשה הפרשה, אלא דכיון דאינו יכול לחול עכשיו יש גם חסרון דבר שלא בא לעולם במעשה הפרשה, ולזה מהני מה שבידו לעשות החלות שע"ז הוי מעשה הפרשה עכשיו. משא"כ בדבר שאינו שלו הלא אין לו שום כח דהוי חסרון בעצם המעשה קנין, וא"כ מה יועיל מה דהוי בידו, (ורק לר"מ אף על גב דעכשיו לא הוי מעשה קנין מועיל אח"כ כשנעשה שלו) - וא"כ מה"ט אינו יכול לגרש יבמתו קודם שכנסה שיחול אח"כ, אף על גב דבידו לכנסה, כיון דהוי דבר שאינו שלו. וע"ע שערי יושר (ש"ו פי"ז) וחדושי הגרש"ש סוף מס' יבמות.

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.
ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל:
K0504166339@gmail.com

הודעה חשובה ודחופה

לאחר שזיכנו ה' להקים את הכולל הייחודי 'בית מדרש גבוה לכהנים' - והוא כולל ערב וכולל יום שישי לכהנים להכנים לעבודת בית מקדשנו שיבנה במהרה בימינו כרצון אדיר חפצו של מרן הח"ח זיע"א שהרבה לעורר ע"כ בספריו ובמכתביו - ואשר נוסד ע"י מאות אנשים אשר נתנו הו"ק של 10 ש' לקיומו והחזקתו. כעת שאיפתנו להקים 'כולל יום שלם' לכהנים, כל מי שיוכל לסייע בדבר גדול ונשגב זה למען בית ה' אלוקינו הן בעצה והן בממון שכרו רב למאוד - פנו כעת למס' הטל: 0504166339 או במייל K0504166339@gmail.com